

فیزیک ۳

۱- گزینه «۱» -

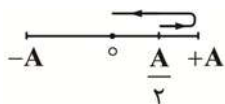
$$f = \frac{n}{t} \Rightarrow \frac{f_A}{f_B} = \frac{\frac{n_A}{t_A}}{\frac{n_B}{t_B}} \xrightarrow{t_A=t_B} \frac{f_A}{f_B} = \frac{n_A}{n_B}$$

$$\Rightarrow \frac{16}{f_B} = \frac{40}{30} \Rightarrow f_B = 12 \text{ Hz}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان)

۲- گزینه «۳» - مطابق شکل متحرک ابتدا در مکان $+\frac{A}{2}$ قرار دارد و مسیر رسم شده را طی می‌کند تا برای اولین بار به مکان با شتاب صفر برسد،

پس داریم:

$$x = A \cos(\omega t) \Rightarrow \frac{A}{2} = A \cos\left(\frac{2\pi}{T}t\right) \Rightarrow \frac{2\pi}{T}t = \frac{\pi}{3}$$

$$\Rightarrow t = \frac{T}{6}$$

مدت زمانی که متحرک از $\frac{A}{2}$ به A برود $\frac{T}{6}$ خواهد بود و می‌دانیم مدت زمانی که از A تا نقطه تعادل برود برابر $\frac{T}{4}$ است:

$$\Delta t = \frac{T}{6} + \frac{T}{4} = \frac{5T}{12}$$

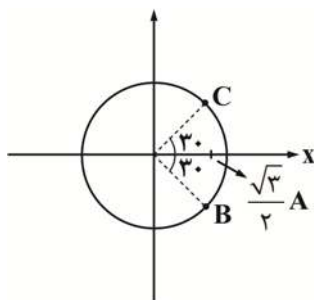
(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل اول - نوسان)

۳- گزینه «۳» - اندازه سرعت و انرژی جنبشی یک نوسانگر هنگام عبور از مرکز نوسان یعنی در فازهای $\phi = (2n-1)\frac{\pi}{2}$ بیشینه است پس داریم:

$$\frac{2\pi}{T}t = (2n-1)\frac{\pi}{2} \Rightarrow t = (2n-1)\frac{T}{4}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان)

۴- گزینه «۲» - با توجه به متن سؤال که گفته شده کمترین مسافت، پس کمترین تندی باید مدنظر باشد پس متحرک از نقطه B حرکت کرده و به نقطه C رسیده است.

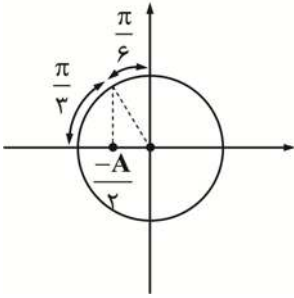

متحرک $\frac{\pi}{3}$ تغییر فاز داده است و از مکان $+\frac{\sqrt{3}}{2}A$ به $+A$ و مجدد به $+\frac{\sqrt{3}}{2}A$ رسیده است.

$$L = 2\left(10 - \frac{\sqrt{3}}{2} \times 10\right) = 10(2 - \sqrt{3}) \text{ cm}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان)

۵- گزینه «۳» - دامنه آونگ $A = 2 \text{ cm}$ است و وقتی که آونگ در 1 cm از مبدأ است و به سوی مرکز نوسان می‌رود داریم:

پس تغییر فاز آونگ $\frac{\pi}{6}$ و زمان آن $\frac{T}{12}$ می‌شود.

$$\Rightarrow \frac{T}{12} = \frac{1}{6} \text{ s} \Rightarrow T = 2 \text{ s}$$

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{L}{g}} \Rightarrow 2 = 2\pi\sqrt{\frac{L}{\pi^2}} \Rightarrow L = 1 \text{ m} = 100 \text{ cm}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان)

۶- گزینه «۴» -

$$F_{\max} = mA\omega^2 = 5 \text{ N}$$

$$E = \frac{1}{2}KA^2 = \frac{1}{2}mA^2\omega^2 = \frac{1}{2}F_{\max}A$$

$$\Rightarrow E = \frac{1}{2} \times 5 \times 4 \times 10^{-2} = 0.1 \text{ J} = 100 \text{ mJ}$$

هنگامی که تندی نوسانگر $\frac{1}{4}$ تندی بیشینه است می‌توان نوشت:

$$\frac{K}{E} = \frac{\frac{1}{2}mV^2}{\frac{1}{2}mV_{\max}^2} = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow K = \frac{E}{4} = \frac{100}{4} = 25 \text{ mJ} \xrightarrow{E = K + U} U = 75 \text{ mJ}$$

$$U - K = 75 - 25 = 50 \text{ mJ}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان)

۷- گزینه «۳» -

$$\omega = \sqrt{\frac{g}{L}} \Rightarrow 2 \leq \sqrt{\frac{g}{L}} \leq 5 \Rightarrow 4 \leq \frac{g}{L} \leq 25$$

$$\Rightarrow \frac{1}{25} \leq \frac{L}{10} \leq \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{10}{25} \leq L \leq \frac{10}{4} \Rightarrow 0.4 \leq L \leq 2.5$$

بنابراین اگر طول آونگ در بازه 40 cm تا 250 cm باشد دچار تشدید می‌شود پس تمام آونگ‌ها دچار تشدید خواهند شد.

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - تشدید)

۸- گزینه «۲» - بررسی عبارتهای نادرست:

گزاره «الف»: طبق متن کتاب درسی فاصله بین دو قله مجاور یا دو دره مجاور برابر طول موج می‌باشد.

گزاره «ه»: تعریف نوشته شده، تعریف بسامد (فرکانس) می‌باشد.

گزاره «و»: تندی یک موج مکانیکی از مشخصه‌های محیط انتشار موج می‌باشد. از آنجایی که محیط انتشار موج تغییری نکرده پس تندی هم ثابت می‌ماند.

گزاره‌های «ب»، «ج» و «د» طبق متن کتاب درسی صحیح می‌باشد.

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - موج)

۹- گزینه «۴» -

$$V_{\text{ذره}} = V_{\text{max}} = A\omega = 2\Delta \times \frac{2\pi}{T} = \frac{5\pi \text{ cm}}{T \text{ s}}$$

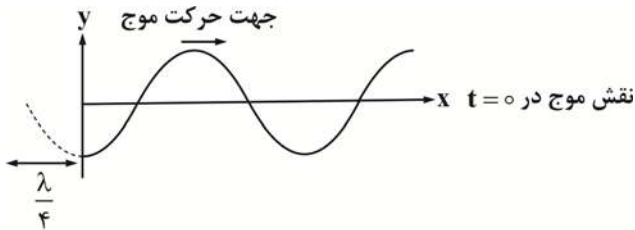
$$V_{\text{موج}} = \frac{\lambda}{T} = \frac{100 \text{ cm}}{T \text{ s}}$$

$$\frac{V_{\text{ذره}}}{V_{\text{موج}}} = \frac{\frac{5\pi}{T}}{\frac{100}{T}} = \frac{\pi}{2}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - موج)

۱۰- گزینه «۱» - در مدت زمان $\Delta t = \frac{T}{4}$ موج به اندازه $\Delta x = \frac{\lambda}{4}$ به سمت راست حرکت کرده است، پس نقش موج در $t = 0$ همانند گزینه «۱» بوده

که $\frac{T}{4}$ بعد نقش موج به صورت شکل داده شده در صورت سؤال می‌شود. به تصویر زیر دقت کنید:

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - موج)

۱۱- گزینه «۲» -

$$V = \lambda f \xrightarrow{\lambda_A = \lambda_B} \frac{V_B}{V_A} = \frac{f_B}{f_A} = \frac{400}{100} = 4$$

$$4 = \sqrt{\frac{F}{\mu_B}} = \sqrt{\frac{\mu_A}{\mu_B}} = \sqrt{\frac{m_A \rightarrow 2}{L_A}} = \sqrt{\frac{2L_B}{m_B \rightarrow 1}} = \sqrt{\frac{2L_B}{L_A}}$$

$$\Rightarrow 16 = \frac{2L_B}{L_A} \Rightarrow \frac{L_A}{L_B} = \frac{1}{8}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - صوت)

۱۲- گزینه «۴» - می‌دانیم بسامد موج از مشخصه‌های چشمه موج است و چون چشمه موج ثابت هست پس بسامد موج هم ثابت می‌ماند.

$$f_A = f_B$$

$$\frac{V_A}{V_B} = \sqrt{\frac{F_A \mu_A}{F_B \mu_B}} \xrightarrow{\mu_A = \mu_B} \frac{V_A}{V_B} = \sqrt{\frac{F_A}{F_B}}$$

حال نیروی وزن در نقاط A و B متناسب با جرمی از طناب است که از آن نقطه آویزان است. اگر هر L متر از طناب m کیلوگرم جرم داشته باشد داریم:

$$F_A = mg$$

$$F_B = 3mg \Rightarrow \frac{V_A}{V_B} = \sqrt{\frac{F_A}{F_B}} = \sqrt{\frac{mg}{3mg}} = \frac{1}{\sqrt{3}} \xrightarrow{v=\lambda f} \frac{\lambda_A}{\lambda_B} = \frac{1}{\sqrt{3}} \Rightarrow \lambda_B = \sqrt{3}\lambda_A$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - موج)

۱۳- گزینه «۱» - می‌دانیم P با توان دوم دامنه و فرکانس نسبت مستقیم دارد.

$$\frac{P_B}{P_A} = \frac{A_B^2 f_B^2}{A_A^2 f_A^2}$$

$$\left| \frac{f_B}{f_A} = \frac{T_A}{T_B} = \frac{1}{2} \right|$$

$$\Rightarrow \frac{P_B}{P_A} = \frac{4 \times 1}{1 \times 4} = 1$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - موج)

۱۴- گزینه «۲» - طبق متن کتاب درسی دامنه میدان‌های الکتریکی و مغناطیسی الزاماً با هم برابر نیست.

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - موج)

۱۵- گزینه «۳» -

$$\text{طول آنتن} = \frac{\lambda}{4} = 7.5 \text{ cm} \Rightarrow \lambda = 30 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow \lambda = \frac{V}{f} \Rightarrow 30 \times 10^{-2} = \frac{3 \times 10^8}{f}$$

$$\Rightarrow f = 10^9 \text{ Hz} = 1 \text{ GHz}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - موج)

۱۶- گزینه «۴» - چون یخ جامد است تندی حرکت صوت در یخ بیشتر از آب است و همچنین تندی صوت در آب بیشتر از هوا می‌باشد.

$$\Delta x = V\Delta t \Rightarrow 90 = 0.5V \times 0.3 \Rightarrow V = 600 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$\Delta x = 2 \times 600 \times 0.1 = 120 \text{ m}$$

$$\Delta x = 5 \times 600 \times 0.1 = 300 \text{ m}$$

$$\Rightarrow \text{فاصله محل انفجار تا کف دریا} = 90 + 120 + 300 = 510 \text{ m}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - صوت)

۱۷- گزینه «۳» - بررسی عبارات نادرست:

گزاره «د»: اگر چشمه صوت ساکن باشد طبق اصل دوپلر، طول موج صوت در جلو و عقب چشمه یکسان است.

گزاره‌های «الف»، «ب»، «ج»، «ه» و «و» طبق متن کتاب درسی درست هستند.

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - صوت)

$$70 = 10 \log \frac{I}{10^{-12}} \Rightarrow I = 10^{-5} \frac{W}{m^2}$$

$$I = \frac{\bar{P}}{A} \Rightarrow 10^{-5} = \frac{\bar{P}}{4 \times 3 \times 10^2} \Rightarrow \bar{P} = 12 \text{mw}$$

$$= \frac{\bar{P}}{\bar{P}_{\text{جس}}} = \frac{12}{15} = 80 \text{ درصد}$$

پس ۲۰ درصد از صوت چشمه توسط محیط جذب شده است. (جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - صوت)

$$\beta_1 - \beta_2 = 10 \log \left(\frac{r_2}{r_1} \right)^2$$

$$34 - 26 = 8 = 10 \log \left(\frac{r_2}{r_1} \right)^2$$

$$\Rightarrow 0.8 = \log \frac{r_2}{r_1} \Rightarrow 1 - (2 \times 0.4) = \log \frac{r_2}{r_1}$$

$$\Rightarrow \log 10 - \log 2^2 = \log \frac{10}{4} = \log \frac{r_2}{r_1} = \log \frac{r_2}{r_1}$$

$$\Rightarrow \frac{r_2}{r_1} = 2.5 \text{ و } r_2 - r_1 = 3 \text{m}$$

$$\Rightarrow r_2 = 5 \text{m} \quad r_1 = 2 \text{m} \Rightarrow r_2 + r_1 = 7 \text{m}$$

(جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - صوت)

۲۰- گزینه «۲» - می دانیم در وسط تراکم و وسط انبساط جابه جایی هر جزء محیط از وضعیت تعادل برابر صفر است بنابراین نقاط ۱ و ۳ متناظر با B و

C هستند همچنین می دانیم نقاطی که در بین وسط تراکم و وسط انبساط هستند دارای جابه جایی بیشینه هستند پس M متناظر با نقطه ۲

خواهد بود. (جبرودی) (پایه دوازدهم - فصل سوم - صوت)

فیزیک ۱ و ۲

۱- گزینه «۲» - طبق متن کتاب درسی گزاره‌های «الف» و «ج» صحیح است.

گزاره «ب»: در سری الکتریسیته مالشی از پائین به بالا الکترون پذیری کاهش می‌یابد.

گزاره «د»: با توجه به رابطه $F = K \frac{|q_1||q_2|}{r^2}$ یکای K $\frac{Nm^2}{C^2}$ می‌باشد و همچنین با توجه به رابطه $K = \frac{1}{4\pi\epsilon_0}$ یکای ϵ_0 $\frac{C^2}{Nm^2}$ خواهد بود.

گزاره «ه»: به کمک یک الکتروسکوپ می‌توان نوع بار را تشخیص داد اما اندازه بار قابل تشخیص نمی‌باشد.

گزاره «و»: طبق اصل پایستگی بار، مجموع جبری همه بارهای الکتریکی در یک دستگاه منزوی ثابت است.

(پایه یازدهم - فصل اول - بار الکتریکی)

۲- گزینه «۳» - با اتصال ۲ کره به یکدیگر بار هر کره $2nc$ می‌شود.

$\Delta q = ne$ و $|\Delta q| = 10 - 2 = 8nc$ در کره A

$$\Rightarrow 8 \times 10^{-9} = n \times 1.6 \times 10^{-19} \Rightarrow n = 5 \times 10^{10}$$

چون بار کره B بعد از تماس مثبت‌تر شده و بار کره A منفی‌تر پس می‌توان گفت کره B الکترون از دست داده و کره A الکترون گرفته است.

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - بار الکتریکی)

۳- گزینه «۱» -

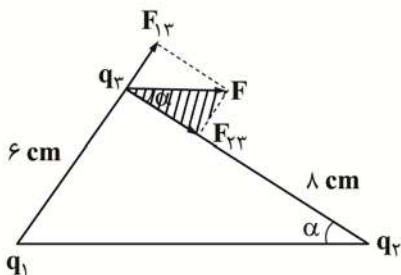
$$\frac{F_2}{F_1} = \frac{81}{100} \Rightarrow \frac{81}{100} = \frac{\frac{Kq_A q_B}{d_2^2}}{\frac{Kq_A q_B}{d_1^2}} = \left(\frac{d_1}{d_2}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{9}{10} = \frac{d_1}{d_2} \Rightarrow \frac{d_2}{d_1} = \frac{10}{9} \Rightarrow \frac{1}{9} \text{ (درصد) افزایش}$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - نیروی الکتریکی)

۴- گزینه «۲» - مطابق شکل نیروهای وارد بر بار q_3 را رسم می‌کنیم چون نیروی بار ۱ به ۳ از نوع دافعه می‌باشد پس بار q_1 منفی است. حال

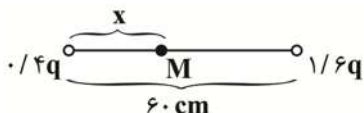
$\tan \alpha$ را از مثلث بزرگ و از مثلث هاشور خورده مساوی قرار می‌دهیم.

$$\tan \alpha = \frac{6}{8} = \frac{F_{12}}{F_{13}} = \frac{K \times |q_1| \times 2 \times 10^{-12}}{\frac{36 \times 10^{-4}}{K \times 8 \times 2 \times 10^{-12}}} = \frac{2|q_1|}{9}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{8} = \frac{|q_1|}{9} \Rightarrow |q_1| = \frac{27}{8} \mu C$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - نیروی الکتریکی)

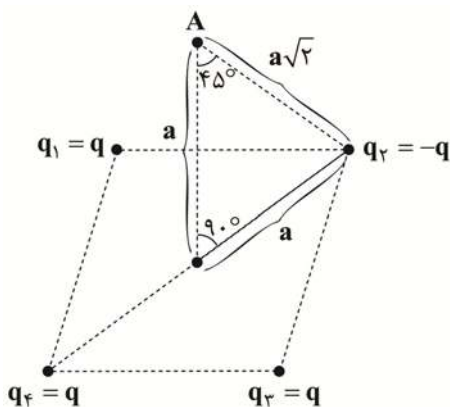
می‌دانیم نقطه‌ای که E_f در آن صفر است نزدیک بار کوچک‌تر قرار دارد (نقطه M)

$$E_1 = E_2 \Rightarrow \frac{K \times 4q}{x^2} = \frac{K \times 6q}{(60-x)^2}$$

$$\Rightarrow \frac{4}{x^2} = \frac{6}{(60-x)^2} \Rightarrow \frac{1}{x} = \frac{2}{60-x}$$

$$\Rightarrow 60-x = 2x \Rightarrow 3x = 60 \Rightarrow x = 20 \text{ cm}$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - میدان الکتریکی)

مطابق شکل برآیند میدان‌های بار q_1, q_2 به صورت E_{t1} می‌شود و برآیند میدان‌های بار q_3, q_4 به صورت E_{t2} خواهد شد.

$$|E_1| = |E_2| = |E_3| = |E_4| = \frac{K|q|}{2a^2}$$

$$\Rightarrow E_{t1} = \sqrt{\left(\frac{K|q|}{2a^2}\right)^2 + \left(\frac{K|q|}{2a^2}\right)^2} = \frac{\sqrt{2} K|q|}{2a^2} = E_{t2}$$

$$\Rightarrow E_{t1} + E_{t2} = \sqrt{\left(\frac{\sqrt{2} K|q|}{2a^2}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{2} K|q|}{2a^2}\right)^2} = \frac{K|q|}{a^2}$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - میدان الکتریکی)

۷- گزینه «۱» - با توجه به شکل سؤال، بار D منفی و بار C هم‌نام با D می‌باشد، پس بار C هم منفی است. بار B و C ناهم‌نام هستند پس بار B

مثبت خواهد بود. بار A و B نیز هم‌نام هستند پس بار A مثبت است. (جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - میدان الکتریکی)

۸- گزینه «۱» - در شکل «الف» بیشترین تراکم خطوط میدان وجود دارد پس داریم:

$$E_{\text{الف}} > E_{\text{ب}} > E_{\text{ج}}$$

حال با توجه به این‌که تنها نیروی الکتریکی وجود دارد طبق رابطه $\Delta K = -\Delta U = E|q|d \cos \alpha$ بیشترین ΔK برای آرایش «الف» است و

طبق قضیه کار و انرژی $(\Delta K = \frac{1}{2} m (V_2^2 - V_1^2))$ ، سرعت الکترون در آرایش «الف» بیشتر خواهد بود. دقت شود سرعت اولیه صفر است.

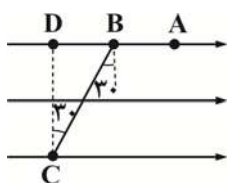
(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - انرژی پتانسیل الکتریکی)

$$Eq = mg \Rightarrow E \times 2 \times 10^{-19} = 16 \times 10^{-12} \times 10^{-2} \times 10 \Rightarrow E = \frac{10^6}{2} \frac{N}{C}$$

$$\Delta V = Ed \Rightarrow \Delta V = \frac{10^6}{2} \times 4 \times 10^{-2} = 2 \times 10^4 V = 20KV$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - اختلاف پتانسیل الکتریکی)

۱۰- گزینه «۱» - مطابق شکل داریم:

$$\Delta V_{BC} = \Delta V_{BD}$$

$$BC = 60 \text{ cm} \Rightarrow BD = BC \sin 30^\circ = 30 \text{ cm}$$

$$|\Delta V_{AB}| = Ed_{AB} \Rightarrow 40 = E \times 20 \times 10^{-2} \Rightarrow E = 200 \frac{N}{C}$$

$$|\Delta V_{BD}| = Ed_{BD} \Rightarrow 200 \times 30 \times 10^{-2} = 60V$$

$$\Rightarrow |\Delta V_{AD}| = 40 + 60 = 100V \quad \Delta V = \frac{\Delta U}{q} \Rightarrow 100 = \frac{\Delta U}{15 \times 10^{-3}} \Rightarrow \Delta V = 1/5J$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - اختلاف پتانسیل الکتریکی)

۱۱- گزینه «۴» - طبق متن کتاب درسی پتانسیل الکتریکی تمام نقطه‌های یک جسم رسانای باردار با هم برابر است.

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - توزیع بار در اجسام رسانا)

۱۲- گزینه «۲» -

$$\sigma = \frac{Q}{A} \Rightarrow 2 \times 10^{-2} = \frac{Q}{4 \times 3 \times 10^{-4}} \Rightarrow Q = 24 \times 10^{-6} C$$

پس بار الکتریکی هریک از کره‌ها بعد از اتصال به هم $24 \times 10^{-6} C$ بوده است و از طرف دیگر می‌دانیم، بار الکتریکی دو کره مشابه پس از اتصال به یکدیگر برابر میانگین جبری بارهایی است که دو کره قبل از تماس با یکدیگر داشته‌اند. با توجه به این که اندازه یکی از بارها تغییر نکرده و بارها ناهم‌نام‌اند و با فرض این که $Q_2 < 0$ است داریم:

$$24 = \frac{Q_1 + (-24)}{2} \Rightarrow Q_1 = +72 \mu C$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - چگالی سطحی)

۱۳- گزینه «۳» - میدان الکتریکی بین صفحات خازن وقتی جدا از مولد باشد برابر است با:

$$E = \frac{Q}{k\epsilon_0 A}$$

همان‌طور که از رابطه مشخص است میدان به فاصله صفحات خازن از هم (d) بستگی ندارد. حال اگر خازن وصل به مولد باشد میدان الکتریکی برابر است با:

$$E = \frac{V}{d}$$

بنابراین با دو برابر شدن فاصله بین صفحات خازن، میدان نصف خواهد شد. (جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - خازن)

۱۴- گزینه «۱» -

$$U = \frac{1}{2} CV^2 = \frac{1}{2} \times 500 \times 10^{-6} \times 4 \times 10^4 = 10J$$

$$P = \frac{U}{t} = \frac{10}{10^{-3}} = 10KW$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - خازن)

۱۵- گزینه «۴» - اضافه کردن تیغه فلزی بین دو صفحه خازن مانند این است که فاصله بین دو صفحه خازن را کم کنیم پس داریم:

$$\frac{C_2}{C_1} = \frac{K_2 \epsilon_0 \frac{A_2}{d_2}}{K_1 \epsilon_0 \frac{A_1}{d_1}} = \frac{\frac{2}{3} d}{\frac{1}{d}} = 3$$

(جبرودی) (پایه یازدهم - فصل اول - خازن)